

PROIECT DIDACTIC

I. Date generale

OBIECTUL: Limba și literatura română

ȘCOALA: Liceul cu Program Sportiv Arad

PROFESOR : Moțiu Alina

CLASA : a XII-a

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Perioada interbelică-poezia

SUBIECTUL LECȚIEI: *Lacrimile*, de Lucian Blaga

TIPUL LECȚIEI: de comunicare de noi cunoștințe și fixare

COMPETENȚE GENERALE:

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în diferite situații de comunicare
2. Comprehensiunea și interpretarea textelor
3. Situarea în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale / literare

COMPETENȚE SPECIFICE:

Folosirea adecvată a strategiilor de comunicare orală în monolog și dialog, în vederea realizării unei comunicări eficiente și personalizate (1.3.)

Adecvarea strategiilor de lectură la specificul textelor literare studiate, în vederea înțelegerii și interpretării personalizate (2.1)

Compararea propriei interpretări a textelor studiate cu altele, realizate de colegi sau de critici și istorici literari (2.3.)

Analiza relațiilor dintre o operă studiată și contextul cultural în care a apărut aceasta (3.1)

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- Să recunoască elementele specifice imaginarului poetic blagian.
- Să identifice teme și motive moderniste.
- Să comenteze apartenența textului literar la modernism.
- Să -și argumenteze nuanțat opiniile referitoare la poezia lui Lucian Blaga.
- Să distingă farmecul creației bligiene.

II. Strategia didactică

RESURSE: timpul de învățare: 50 minute.

METODE ȘI PROCEDEE: jocul figurilor de stil, conversația euristică, anticiparea;

MIJLOACE DIDACTICE:

- Manual
- Volum de poezii
- Fișe de lucru

FORME DE ORGANIZARE A ÎNVĂȚĂRII : activitate frontală, activitate individuală și activitate pe grupe.

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

- Evaluare frontală
- Portofoliul de evaluare

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit, I. , *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.

-
2. Pamfil, Alina, *Didactica literaturii. Reorientări*, Editura Art, București, 2016
  3. Pop, Ion, *Lucian Blaga-Universul*, Editura Paralela 45, București, 1999.
  4. Blaga, Lucian, *Poezii*, Editura SemnE, București, 2007
  5. Vianu, Tudor, *Scriitori români*, Vol. III, Ed. Minerva, București, 1971
  6. Programa școlară Limba și literatura română, clasa a XII-a

Scenariu didactic

MOMENT ORGANIZATORIC: consemnarea prezenței elevilor, asigurarea condițiilor optime pentru desfășurarea lecției. (1 minut)

I. VERIFICAREA TEMEI ȘI ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR DOBÂNDATE ANTERIOR (12 minute)

Verificarea cantitativă și calitativă a temei avută pentru acasă și lămurirea eventualelor neînțelegeri.

Elevii vor recapitula noțiunile teoretice parcurse în orele anterioare referitoare la modernism — Se face reactualizarea cunoștințelor - frontal.

II. CAPTAREA ATENȚIEI PENTRU ACTIVITATEA CE URMEAZĂ (5 minute)

Elevii sunt întrebați care cred că a fost motivul pentru care a plâns omul pentru prima dată.

III. ANUNȚAREA TITLULUI LECȚIEI ȘI A OBIECTIVELOR (2 minute)

Elevii își vor nota în caiete titlul lecției. Profesorul anunță elevii că pe parcursul orei vor studia poezia *Lacrimile* de Lucian Blaga, meditănd asupra raportului religie-cultură, într-o vreme în care cultura tinde să se despiritualizeze și religia să se refugieze în poziții depărtate de cultură.

IV. DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII: (25 de minute)

Etapă lecturilor succesive:

Se propun elevilor termenii-cheie ai poeziei (ex. paradis, suflet, lacrimi, stăpân);

Elevii atribuie fiecărui cuvânt însușiri, acțiuni neobișnuite, obținând astfel sintagme inedite. Pentru a le facilita munca, profesorul le oferă următorul model:

întâiul om (cum trece izgonit din Rai?)   *uimit și îngândurat*

paradisul (ce face?)   *îl săgeta*

cu suflet (ce fel de?)   *de copil*

întâiul om e de asemenea   *pribeag*

Se discută, din perspectiva originalității și a conotațiilor, îmbinările de cuvinte formate („ Care place mai mult și de ce?” , „ Ce semnificații comportă?”).

Elevii ascultă textul „ Lacrimi” , de Lucian Blaga:

<https://www.youtube.com/watch?v=dEZ3vxgIWaQ> .

Elevii selectează din operă îmbinările de cuvinte în componența cărora intră termenii-cheie cu care au lucrat până în acest moment .

Se compară îmbinările de cuvinte alcătuite de elevi cu cele din text („ În ce măsură s-au apropiat de variantele scriitorului?” , „ Care sunt asemănările, deosebirile?” etc.), utilizând diagrama venn.

Elevii, uniți în grupe, rezolvă sarcini de lucru diferite: să găsească epitete pentru termenii-cheie ai operei propuși de profesor (grupa I), să construiască expresii metaforice cu aceiași termeni (grupa II), să alcătuiască comparații (grupa III), personificări (grupa IV).

În continuare, expresiile elevilor vor fi comparate cu ale scriitorului, atestate în text.

Se descifrează conotațiile sintagmelor atestate în operă, avându-se în vedere ineditul expresiei, forța de sugestie, viziunea autorului asupra celor descrise, stările trăite, materializate în sistemul figurilor de stil.

Elevii primesc fișă cu textul poeziei *Adam și Eva* de Tudor Arghezi, poezie deja discutată. Astfel, se extinde dialogul cu opera, prin așezarea textului în relație cu altă creație literară.

(25 de minute); modalitate de lucru: pe grupe și individual.

V. ASIGURAREA FEEDBACK-ULUI: (2 minute)

Feedback-ul are loc permanent pe parcursul conversației și se concretizează prin aprecieri verbale.

VI. ASIGURAREA RETENȚIEI ȘI A TRANSFERULUI (3 minute)

Pentru temă, elevii vor avea să realizeze, în minimum 300 de cuvinte, un eseu de tip paralelă despre mitul biblic comun celor două texte, *Lacrimile* de Lucian Blaga și *Adam și Eva* de Tudor Arghezi, evidențiind caracterul modernist al operelor. Termenul este de o săptămână iar eseuul va fi atașat portofoliului pentru BAC.

Fișa de lucru 1

*Când izgonit din cuibul veșniciei
întâiul om
trecea uimit și-ngândurat prin codri ori pe câmpuri,
îl chinuiau muștrându-l
lumina, zarea, norii - și din orice floare
îl săgeta c-o amintire paradisul -
și omul cel dintâi, pribeagul, nu știa să plângă.
Odată istovit de-albastrul prea senin
al primăverii,
cu suflet de copil întâiul om
căzu cu fața-n pulberea pământului:
„ Stăpân, ia-mi vederea,
ori dacă-ți stă-n putință împăienjenește-mi ochii
cu-n giulgiu,
să nu mai văd
nici flori, nici cer, nici zâmbetele Evei și nici norii,
căci vezi - lumina lor mă doare.”
Și-atuncia Milostivul într-o clipă de-ndurare
îi dete lacrimile.*

(Lucian Blaga, Lacrimile)

Găsește epitete pentru termenii-cheie ai operei. (grupa I)

Construiește expresii metaforice cu termenii-cheie ai operei. (grupa II)

Alcătuiește comparații cu termenii-cheie ai operei. (grupa III)

Alcătuiește personificări cu termenii-cheie ai operei. (grupa IV)

Fișa de lucru 2

*Urându-i-se singur în stihii,
A vrut și Dumnezeu să aibă-n cer copii
și s-a gândit din ce să-i facă,
Din borangic, argint sau promoroacă,
Frumoși, cinstiți, nevinovați.
Se puse-asezământul dintre frați.*

*Dar i-a ieșit cam somnoros și cam
Trândav și nărăvaș strămoșul meu Adam;
Că l-a făcut, cum am aflat,
Cu praf și nițelus scuipat;
Ca să încerce dacă un altoi
De stea putea să prindă pe noroi,*

*Că, de urât, scuipând în patru zări,
Stingher,
Făcuse și luminile din cer.*

*Dar iată că l-a nimerit,
Din pricina aluatului, greșit,
și că Adam, întâiul fiu
Al Domnului, ieșise, parcă, și zbanghiu.
Nu-i vorba, nici o poza nu ne-nvață
Cum ar fi fost omul dintâi la față.*

*Nici unda lacului nu l-a păstrat,
în care se-oglindea la scăpătat.
Puterea lui dumnezeiască,
Dormind mereu, căta să-l mai trezească;
l-a rupt un os din coaste, ceva,
și-a zamislit-o și pe Eva.*

*Mai poți căsca de lene, iarași,
Când ai o soră și-un tovarăș?
S-au luat de mâini și-au cutreierat
Grădina toată-n lung și-n lat.*

*Să nu te miri că, șovăind și mici,
Li se julea și nasul prin urzici.*

(Tudor Arghezi, Adam și Eva)

<i>Cerință /Cuvinte-cheie</i>	<i>Întâiul om</i>	<i>Paradis</i>	<i>Suflet</i>	<i>Lacrimi</i>	<i>Stăpân</i>
Atribuie fiecărui cuvânt însușiri, acțiuni neobișnuite, obținând astfel sintagme inedite					
Exemple din text care conțin cuvintele-cheie					
<i>Epitete</i> (Grupa 1)					
<i>Expresii metaforice</i> (Grupa 2)					
<i>Comparații</i> (Grupa 3)					
<i>Personificări</i> (Grupa 4)					